

Dans op Expo 58

In het Expojaar 1958 stapte België de moderne tijd binnen.

Er was in dat jaar ook heel wat (nieuwe) dans te zien. Hoe keken

onze critici daar toen tegenaan? Eric de Kuypere las de door

Sarma verzamelde kritieken van [Marcel Lobet](#) en [Georges Sion](#)

over de voorstellingen die het publiek dat jaar te zien kreeg.

Op het internetplatform voor kunstcritiek Sarma verscheen onlangs de anthologie *Dans op Expo 58*. Ze bevat een dertigtal sleutelteksten over dansvoorstellingen die te zien waren op de Expo. Naar aanleiding van de wereldtentoonstelling konden toenmalige critici als Marcel Lobet en Georges Sion voor het eerst hun ideeën over dans en ballet kwijt in populaire dag- en weekbladen als *Le Soir* en *Les Beaux-Arts*. Ze ontpopten zich tot specialisten in de dansgeschiedenis, zij het met een ambigue kijk op moderniteit, lichaamstaal en internationale cultuur.

Met de anthologie wordt een belangrijk stukje dansgeschiedenis, waar nog weinig onderzoek naar gebeurde, ontsloten. Het corpus werd samengesteld door historicus Staf Vos, theaterwetenschapster Lieve Dierckx, en Sarma. Staf Vos schreef ook een omkaderend essay. Dit alles is te vinden op www.sarma.be.

Op vraag van Sarma las Eric de Kuypere de teksten van de anthologie. In 1958 was hij zelf zestien jaar, en toen al gebeten door dans, film, musical, opera, theater,... Geplaagd door herexamens kon hij echter niets meepikken van de vele dansvoorstellingen op de wereldtentoonstelling. Vijftig jaar later heeft hij de schade meer dan ingehaald en is hij als geen ander in staat om de verdiensten en de manco's van die periode te plaatsen. Welke rol speelde de Expo in het ontstaan van zoiets als een Belgische danscultuur? Waarom waren de critici vol lof over de opkomende ster Béjart en konden zij het werk van Martha Graham nauwelijks waarderen? Hoe zien we de Expo-ideologie weerspiegeld in de danskritiek? Wat was de esthetiek van die tijd en wat getuigde van 'mauvais goût'? Waarom volhardden de Belgische critici in een scherp onderscheid tussen hoge cultuur en entertainment terwijl zoveel Amerikaanse choreografen vlotjes de theaterzaal inruilden voor Broadway of Hollywood, en vice versa?

Eric de Kuypere kadert het denken van de generatie '58 binnen een historisch, politiek en esthetisch perspectief. Hij geeft hen krediet, maar legt ook de pijnpunten bloot waarop de volgende generatie critici – waartoe hij zelf behoort – hen zal aanvullen of corrigeren.

Wat opvalt in de teksten van Marcel Lobet en George Sion is de *zelfzekerheid* waarmee zij over dans schrijven. Gezien de context en de *Zeitgeist* is deze toon verwonderlijk en... bewonderenswaardig. In tegenstelling tot wat je uit de teksten van zowel Lobet als Sion zou menen op te maken, is het *au sérieux* nemen van dans en ballet in die jaren geen evidentie. In de hiërarchie der kunsten staat ballet onderaan, het is een nicheskunst. Een muf en oubollig verschijnsel. Of, als het om 'modern ballet' gaat, een marginaal en excentriek gedoe. Er wordt dan ook nog vaak gesproken van 'balletomanen', dat apart slag van mensen dat zich voor ballet interesseert. Het visionaire dat uit deze teksten naar voren komt, staat haaks op de tijd. Doch zie: het daaropvolgende decennium (de daaropvolgende decennia, zou ik moeten schrijven) zal hen geen ongelijk geven. Een hergeboorte van de danskunst zal plaatsvinden.

Die zelfzekerheid is niet zomaar een pose. Ze steunt in de eerste plaats op deskundigheid. De schrijvers zijn nooit bang om in een historisch perspectief te verwijzen naar Isadora Duncan of Kurt Jooss, naar de Ballets Russes of Martha Graham. Een recensent heeft ook een educatieve taak! Daarom is het plaatsen van een dansavond in een ruimere historische context geen overbodige luxe: het helpt bij het doen ontstaan van zoiets als een